

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766**

З метою забезпечення енергетичної безпеки в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), Закону про НКРЕКП, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», НКРЕКП прийнято постанову від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (зі змінами) (далі – Постанова № 766).

ДП «ОПЕРАТОР РИНКУ» листом від 05 червня 2020 року № 01/03-1249 надало до НКРЕКП, у тому числі, пропозиції на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), щодо стабілізації торгівлі на ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – ВДР) та зменшення перепродажу електричної енергії на ВДР, зокрема у частині заборони використання блочних заявок на ВДР.

Відповідно до пункту 1.4 глави I Правил поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку (далі – Правила поведінки РДН/ВДР), що є додатком 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308 (далі – Правила РДН/ВДР), визначено, що маніпулювання ринком є подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що:

дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;

встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії.

Також згідно з підпунктом 2.4 глави II Правил поведінки РДН/ВДР, передбачено, що оператор ринку та учасники РДН/ВДР зобов'язані, зокрема, не займатися діяльністю, що може призвести до маніпулювання ринком.

Разом з тим, відповідно до пункту 2.4.3 глави 2.4 розділу II Правил ринку РДН/ВДР передбачено, що оператор ринку за власної ініціативи призупиняє участь на РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у триденний термін з моменту виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:

- 1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил;
- 2) несплати послуг ОР та/або штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами.

НЕК «Укренерго» листом від 10 червня 2020 року № 01/20974 надало пропозиції до абзацу шостого пункту 14 Постанови № 766, а саме: передбачити

можливість Адміністратору розрахунків проводити аналіз, визначений абзацом шостим пункту 14 Постанови № 766, окремо по кожній торговій зоні.

ДП «НАЕК «Енергоатом» листом від 15 червня 2020 року № 7711/50 поінформувало НКРЕКП, що Підприємство має діючий контракт на постачання електричної енергії з ДВО «Белэнерго», однак на сьогодні не здійснює експорт-імпорт електричної енергії, та наприкінці травня 2020 року Підприємство отримало листа від ДВО «Белэнерго» з пропозицією на придбання в поточному році електричної енергії мінімальною потужністю від 300 МВт при постачанні рівним графіком.

Варто зауважити, що у зв'язку з запровадження на території України карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), Постановою № 766 передбачено настанову оператору системи передачі анулювати (скасувати результати аукціонів) всі результати річних аукціонів, на яких розподілено пропускну спроможність на 2020 рік у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства.

Водночас, ДП «НАЕК «Енергоатом» зазначає, що в умовах значного профіциту електричної енергії в межах ОЕС України та збільшення обсягів виробництва електричної енергії з альтернативних джерел, додаткові обсяги імпортованої електричної енергії призводять до застосування НЕК «Укренерго» балансових обмежень та, як наслідок, недовідпуску електричної енергії, що виробляється на АЕС. Ці обмеження негативно впливають на виробничу та фінансову діяльність ДП «НАЕК «Енергоатом». У той же час, зняття обмеження на доступ до пропускну спроможності (для експорту електричної енергії) міждержавного перетину Україна – Білорусь покращить фінансовий стан Підприємства.

З огляду на викладене, на розгляд НКРЕКП вноситься проект рішення про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ю. Власенко

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 08 квітня 2020 року
№ 766

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», ураховуючи звернення ДП «ОПЕРАТОР РИНКУ» від 05 червня 2020 року № 01/03-1249, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Унести до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» такі зміни:

- 1) абзаци четвертий та п'ятий пункту 9 викласти в такій редакції:
«здійснювати в повному обсязі зменшення розподіленої пропускної спроможності міждержавного перетину для імпорту електричної енергії в Україну у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є

сторонами Енергетичного Співтовариства;

обмежити доступну пропускну спроможність для імпорту електричної енергії в Україну, що буде пропонуватись на місячних та добових аукціонах у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства, до 0 МВт.»;

2) абзац шостий пункту 14 викласти в такій редакції:

«На другий робочий день після розрахункового Адміністратор розрахунків у кожній торговій зоні проводить аналіз зареєстрованих обсягів електричної енергії за ДД, імпорту/експорту електричної енергії та акцептованих обсягів продажу електричної енергії на РДН по всіх учасниках ринку, окрім виробників. Якщо сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за ДД з урахуванням імпорту/експорту електричної енергії є меншим за значення акцептованих обсягів продажу електричної енергії на РДН у будь-якій торговій зоні або у двох торгових зонах одночасно, Адміністратор розрахунків повідомляє про це Регулятора та учасника ринку і відхиляє повідомлення про реєстрацію ДД протягом наступних 7 календарних днів у відповідній(их) зоні(ах). При цьому Адміністратор розрахунків повідомляє ОР, що протягом наступних 7 календарних днів у відповідній(их) зоні(ах) максимальний обсяг продажу електричної енергії на РДН і ВДР таких учасників ринку складає 0 МВт·год.»;

3) доповнити постанову новим пунктом такого змісту:

«15. Оператору ринку не допускати до торгів на внутрішньодобовому ринку заявки учасників ринку, складені відповідно до підпункту 2 пункту 2.1 та пунктів 2.3, 2.4 Вимог до складання заявок на торги, що є додатком 4 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308.».

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766**

З метою забезпечення енергетичної безпеки в умовах поширення гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), Закону про НКРЕКП, Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», НКРЕКП прийнято постанову від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (зі змінами внесеними постановами НКРЕКП від 15 квітня 2020 року № 791 та від 30 квітня 2020 року № 905) (далі – Постанова № 766).

ДП «ОПЕРАТОР РИНКУ» листом від 05 червня 2020 року № 01/03-1249 надало до НКРЕКП, у тому числі, пропозиції на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), щодо стабілізації торгівлі на ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – ВДР) та зменшення перепродажу електричної енергії на ВДР, зокрема у частині заборони використання блочних заявок на ВДР.

Відповідно до пункту 1.4 глави I Правил поведінки на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку (далі – Правила поведінки РДН/ВДР), що є додатком 7 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308 (далі – Правила РДН/ВДР), визначено, що

маніпулювання ринком є подання будь-якої заявки на торги РДН або ВДР, що:

дає або може давати неправдиві чи такі, що вводять в оману, сигнали щодо пропозиції, попиту або ціни продукту, якого така заявка стосується;

встановлює або є спробою встановити особами учасника або учасниками РДН/ВДР, які діють узгоджено, ціну одного або кількох продуктів на штучному рівні, якщо учасник, який подав заявку на торги, не довів, що підстави для цього є законними та що така заявка відповідає прийнятій ринковій практиці на відповідних оптових ринках електричної енергії.

Також згідно з підпунктом 2.4 глави II Правил поведінки РДН/ВДР, передбачено, що оператор ринку та учасники РДН/ВДР зобов'язані, зокрема, не займатися діяльністю, що може призвести до маніпулювання ринком.

Разом з тим, відповідно до пункту 2.4.3 глави 2.4 розділу II Правил ринку РДН/ВДР передбачено, що оператор ринку за власної ініціативи призупиняє участь на РДН/ВДР учасника РДН/ВДР у триденний термін з моменту виявлення щодо такого учасника хоча б однієї з таких обставин:

- 1) повторного протягом року порушення будь-якого положення цих Правил;
- 2) несплати послуг ОР та/або штрафних санкцій у терміни, встановлені цими Правилами та договорами.

З огляду на викладене, з метою недопущення маніпуляцій з продажем обсягів електричної енергії на ринку електричної енергії, зокрема на внутрішньодобовому ринку, на розгляд НКРЕКП вноситься проект рішення про внесення змін до постанови НКРЕКП від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ю. Власенко

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 08 квітня 2020 року
№ 766

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», урахувавши звернення ДП «ОПЕРАТОР РИНКУ» від 05 червня 2020 року № 01/03-1249, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 08 квітня 2020 року № 766 «Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» доповнити новим пунктом такого змісту:

«15. Оператору ринку не допускати до торгів на внутрішньодобовому ринку заявки учасників ринку, складені відповідно до підпункту 2 пункту 2.1 та пунктів 2.3, 2.4 Вимог до складання заявок на торги, що є додатком 4 до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308.».